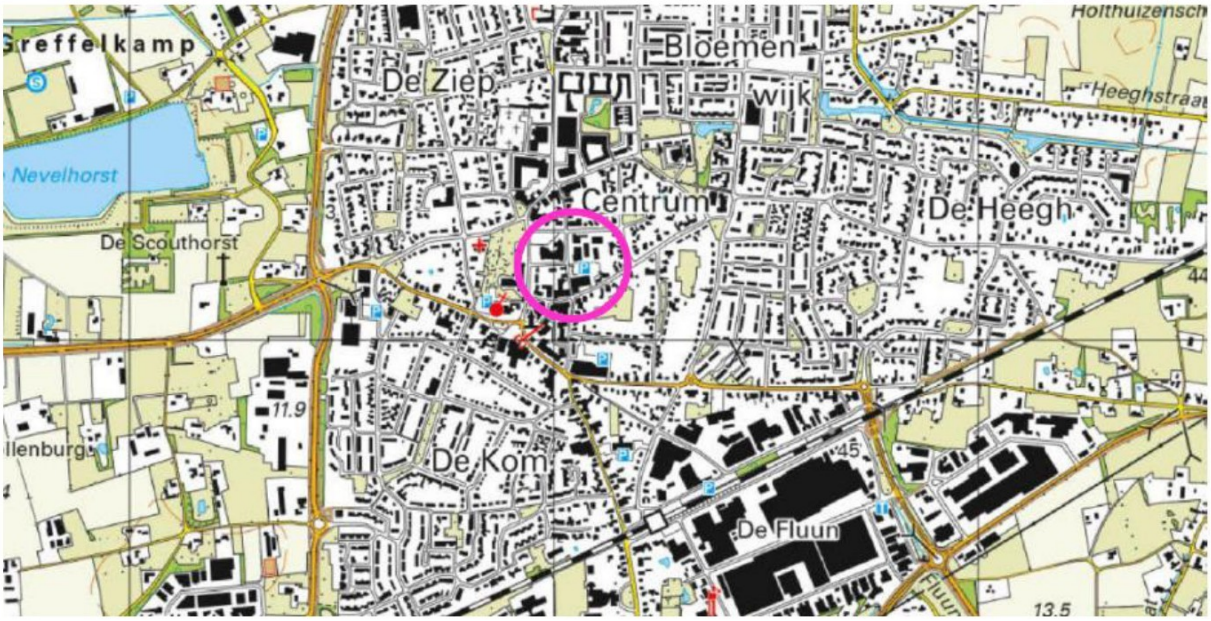
Tussentijdse resultaten nader onderzoek
Centrumplan Didam
Gierzwaluw, huismus en vleermuis

Foreest Groen Consult BV

Tussentijdse resultaten nader onderzoek
Centrumplan Didam
Gierzwaluw, huismus en vleermuis

Opdrachtgever: Gemeente Montferland
[redacted]

Datum: 23 juli 2025

Status: **Tussentijdse rapportage**

Uitvoering: Foreest Groen Consult B.V.
[redacted]
T [redacted]
E-mai [redacted] foreestgroenconsult.nl
Http://www.foreestgroenconsult.com

Veldwerk: Ecologen in dienst bij Foreest Groen Consult
Rapportage: [redacted]
Controle: [redacted]

Dit nader onderzoek heeft een wettelijke geldigheid van maximaal 3 jaar.

Inhoudsopgave

1. INLEIDING 4

2. BESCHRIJVING VAN HET PLANGEBIED 5

3. METHODE VAN ONDERZOEK 6

3.1 ONDERVERDELING VAN HET PLANGEBIED 6
3.2 GIERZWALUW 7
3.3 HUISMUS 8
3.4 VLEERMUIZEN (TUSSENTIJDS) 9
3.5 INTEGRAAL ONDERZOEK 9

4. RESULTATEN 10

4.1 GIERZWALUW 10
4.2 HUISMUS (REEDS GERAPPORTEERD) 10
4.3 VLEERMUIZEN 12
4.3.1 Vaste rust- en verblijfplaatsen 12
4.3.2 Foeragerende vleermuizen en vliegroutes 13
4.4 OVERIGE WAARNEMINGEN 14
4.4.1 Egel 15
4.4.2 Steenmarter 15

5. CONCLUSIE 16

5.1 GIERZWALUW 16
5.2 HUISMUS 16
5.3 VLEERMUIZEN 16
5.4 OVERIGE WAARNEMINGEN 17
5.4.1 Broedvogels waargenomen in of nabij beplanting 17
5.4.2 Dagvlinders 17
5.4.3 Kauw 17
5.4.4 Egel 18
5.4.5 Steenmarter 18

6. SAMENVATTING TUSSENTIJDSE RESULTATEN 19

7. ALGEMENE ZORGPLICHT 20

8. LITERATUUR 21

1. Inleiding

Dit is een tussentijdse rapportage van het aanvullende soortenonderzoek voor Centrumplan Didam. Centrumplan Didam betreft de herontwikkeling van het terrein met het voormalige gemeentehuis, bibliotheek + postkantoor en de supermarkt PLUS.

Vooruitlopend op het nader onderzoek naar de huismus, gierzwaluw en vleermuizen zijn tijdelijke kasten voor de gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en kasten zowel geschikt voor de huismus als gierzwaluw geplaatst. Zoals afgesproken met de Provincie worden de tussentijdse resultaten gedeeld en wordt geëvalueerd of de mitigatie voldoende is om een vergunning in het najaar te kunnen verlenen.

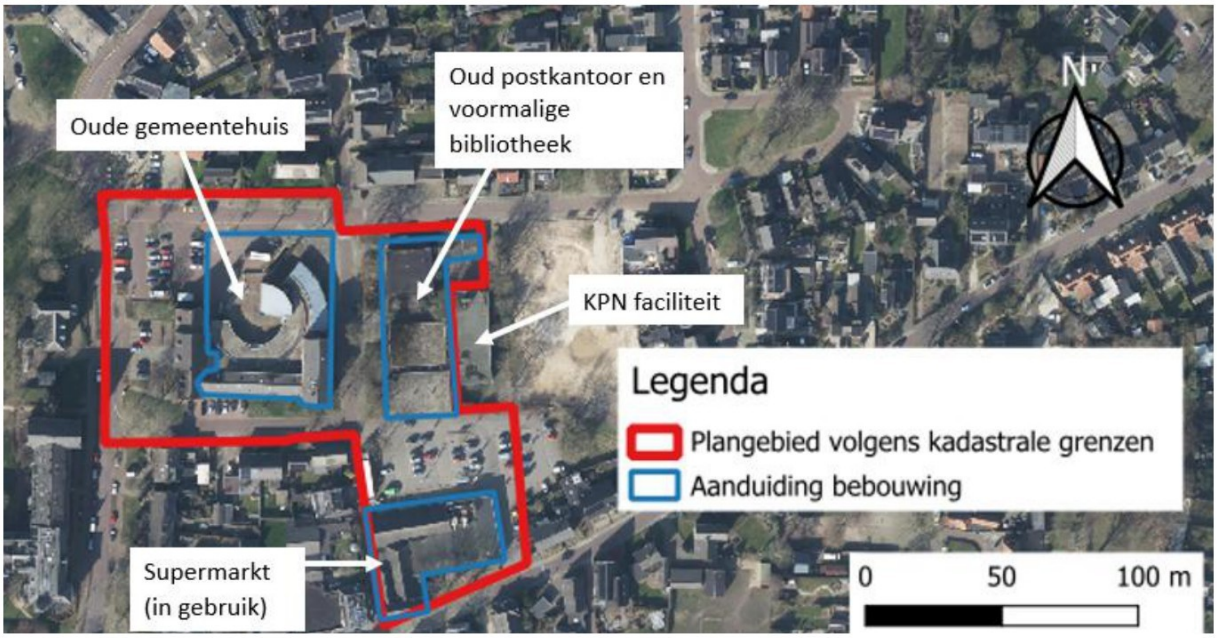
Uit de geactualiseerde quickscan: ''Actualisatie quickscan Centrumplan Didam, 3 februari 2026, Foreest Groen Consult'' blijkt dat de plannen nadelig kunnen uitvallen voor de volgende soort(groep)en:

- Gierzwaluw;
- Huismus;
- Vleermuizen (vaste rust- en verblijfplaatsen).

In deze rapportage worden de resultaten van het gierzwaluw en huismus onderzoek en de voorlopige resultaten van het vleermuis onderzoek besproken. Dit onderzoek heeft plaatsgevonden in april tot en met juli 2026.

2. Beschrijving van het plangebied

De te slopen bebouwing is gelegen in het centrum van Didam. Het plangebied is grotendeels bebouwd en verhard. De bebouwing bestaat uit het voormalige gemeentehuis en bibliotheek met oude postkantoor, en een supermarkt met bijbehorende parkeergelegenheid. Aan de oostkant van de oude bibliotheek staat een facilitair gebouw van KPN (buiten plangebied), dit gebouw blijft behouden. Het perceel ten oosten van het plangebied is op het moment van schrijven voorbereid voor bouw. Het gemeentehuis en de supermarkt zijn gedeeltelijk voorzien van hellende daken met dakpannen, de overige bebouwing is voorzien van platte daken afgewerkt met bitumen. Onverharde delen liggen verspreid over het plangebied en bestaan uit gazons, (solitaire) bomen, hagen en heestervakken met hoofdzakelijk gecultiveerde soorten. In verband met de centrumligging bestaat de directe omgeving uit verharding en woningen met plaatselijk openbaar groen.

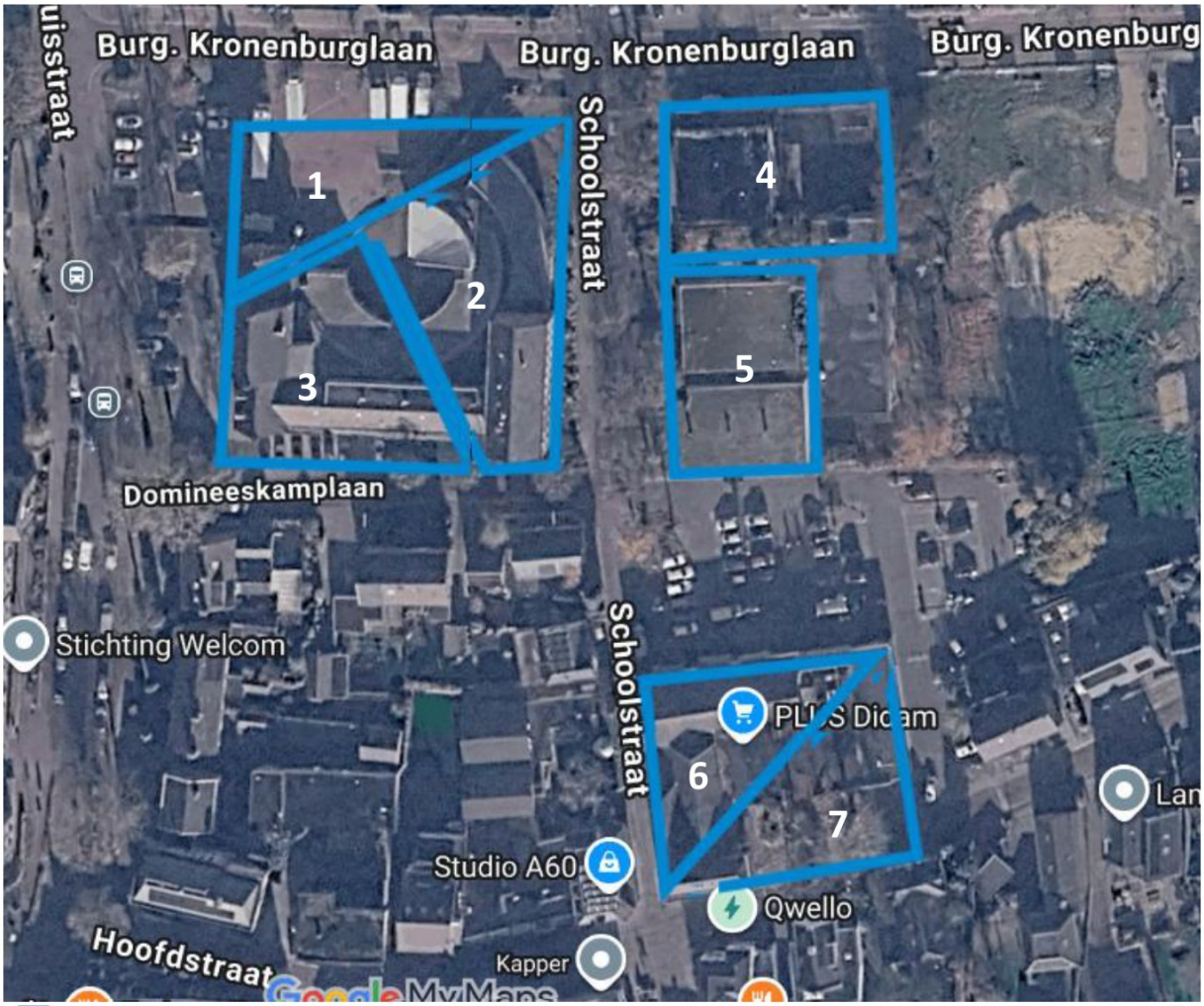

Afbeelding 1. Ligging van het plangebied (bron: QGIS en PDOK).

3. Methode van onderzoek

3.1 Onderverdeling van het plangebied

Om een volledig overzicht van het plangebied te krijgen is deze opgedeeld in zeven verschillende clusters van onderzoek (zie afbeelding 2).

Afbeelding 2. Het plangebied met aangegeven clusters 1, 2, 3, 4, 5, 6 en 7.

3.2 Gierzwaluw

Voor de gierzwaluw zijn drie veldbezoeken afgelegd in de periode tussen 1 juni - 15 juli 2026. Het gierzwaluw onderzoek is drie keer gecombineerd uitgevoerd met het vleermuisonderzoek. Dit voldoet aan de inspanningsverplichting conform het Kennisdocument gierzwaluw 2.0 van BIJ12. In alle gevallen is 1,5 uur voor zonsopkomst gestart.

Tabel 1. Data en duur van de gierzwaluw bezoeken.

Bezoek	Aantal waarnemers	Datum	Omstandigheden	Tijd
1	4	1 juni 2026	20 °C, 1 Bft, 6/8 - 20 °C, 1 Bft, 2/8	20:15 – 23:00
2	2	22 juni 2026	22 °C, 3 Bft, 0/8 - 21 °C, 2 Bft, 0/8	20:30 – 23:00
3	3	14 juli 2026	26 °C, 2 Bft, 1/8 - 23 °C, 2 Bft, 0/8	20:15 – 23:00

Voor de gierzwaluw moet worden opgemerkt dat er slechts 2 gebouw(delen) zijn die geschikt zijn voor gierzwaluwen. Dit betreft het hoogbouw deel van het voormalige gemeentehuis en het punt dak van de PLUS. Alleen hier is een vrije invliegroute op een geschikte nok vorst of kantpannen aanwezig (afbeelding 3). Hierdoor volstaat het om een kleiner aantal waarnemers het plangebied te inventariseren.

Afbeelding 3. Potentiële nestlocaties gierzwaluw aangegeven met de cirkel.

3.3 Huismus

Voor de huismus zijn twee veldbezoeken afgelegd in de periode tussen 1 april – 15 mei 2026. Dit onderzoek is in de ochtend uitgevoerd (1 uur na zonsopkomst – 11.00) onder gunstige weersomstandigheden. Hiermee wordt voldaan aan de onderzoeksinspanning die is voorgeschreven in het kennisdocument Huismus 2.1 van BIJ12 en de toelichting voor aanvraag Omgevingsvergunning van de provincie Gelderland (versie 27 februari 2024).

Tabel 2. Data en duur van de huismus bezoeken.

Bezoek	Datum	Omstandigheden	Tijd
1	1 april 2026	6 °C, 0/8, 0 Bft zonnig en helder weer	9:30 – 11:00
2	16 april 2026	10 °C, 1/8, 1 Bft zonnig en licht bewolkt	9:15 – 10:40

Onderzoeksgebied

De omgeving is tot ongeveer 200 meter vanaf het plangebied onderzocht op nestlocaties van huismussen.

3.4 Vleermuizen (tussentijds)

Voor het onderzoek naar vaste rust- en verblijfplaatsen is het geldende vleermuisprotocol 2021 gevolgd. Gezien het gehele plangebied niet voor 75% door één waarnemer is te overzien is deze onderverdeeld in zeven clusters (afbeelding 2). Deze zeven clusters waren elk voor minimaal 75% te overzien. Op te merken is dat oostgevel van cluster 5 volledig is begroeid met beplanting, hier kunnen geen vleermuizen aanvliegen.

Om goed inzicht te krijgen in de huidige situatie zijn hiervoor in de periode juni – juli vier bezoeken per cluster afgelegd. Dit betreft enkel het voorjaarsonderzoek. In het najaar worden nog twee bezoeken uitgevoerd.

Ten minste één van de bezoeken heeft plaatsgevonden voor zonsopkomst in verband met de mogelijke aanwezigheid van de gewone dwergvleermuis. De overige twee bezoeken hebben plaatsgevonden in de avond in verband met de mogelijke aanwezigheid van de laatvlieger. De onderzoeksinspanning is aangepast omdat de locatie binnen een bufferzone van mannenverblijven van de meervleermuis ligt en door de mogelijke aanwezigheid van de gewone grootoorvleermuis. De grootoorvleermuis is namelijk bij het nader onderzoek in 2020 aangetroffen. Voor de meervleermuis is een ochtend bezoek uitgevoerd in juli, waarbij de onderzoekers 3 uur voor zonsopkomst aanwezig waren.

Tabel 3. Data en duur van de vleermuis bezoeken.

Bezoek	Datum	Cluster	Omstandigheden	Tijd
Avond	1 juni 2026	1, 3, 5, 6	20 °C, 1 Bft, 2/8 - 18 °C, 1 Bft, 2/8	21:46 - 00:16
	14 juli 2026	2,4,7	24 °C, 2 Bft, 1/8 - 21 °C, 2 Bft, 0/8	21:52 - 00:22
Ochtend	18 juni 2026	1 t/m 7	19 °C, 0 Bft, 0/8 - 16 °C, 1 Bft, 6/8	02:15 - 05:15
Avond	22 juni 2026	1 t/m 7	22 °C, 3 Bft, 0/8 - 21 °C, 2 Bft, 0/8	22:00 - 00:30
Ochtend	7 juli 2026	1,3,4,6,7	19 °C, 2 Bft, 1/8 - 17 °C, 3 Bft, 7/8	02:25 - 05:30
	8 juli 2026	2, 5	19 °C, 2 Bft, 7/8 - 17 °C, 2 Bft, 7/8	02:24 - 05:24

Tijdens de bezoeken voldeed het weer aan de normen die hiervoor in het vleermuisprotocol zijn gesteld.

Het onderzoek wordt uitgevoerd op zicht en met behulp van een Petterson D240 en/ of een Batlogger M. De Batlogger is de dag na het onderzoek uitgelezen met het programma Batexplorer van Elektron. Vervolgens zijn de opgeslagen gegevens geanalyseerd.

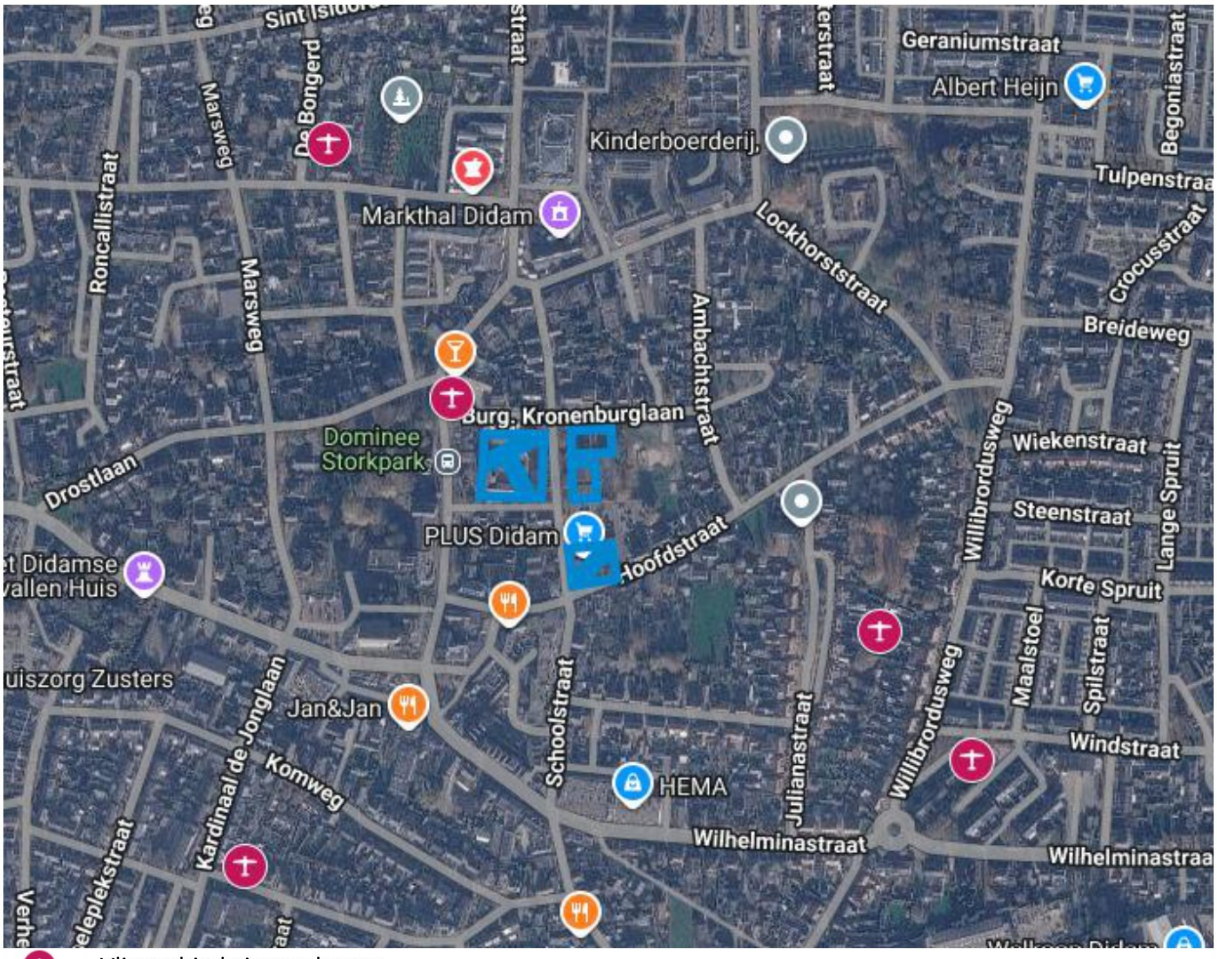
3.5 Integraal onderzoek

Tijdens het onderzoek naar een soort(groep) wordt altijd gelet op de mogelijke aanwezigheid van andere soorten. Bij elk bezoek aan de locatie worden alle waarnemingen genoteerd en in de resultaten opgenomen. Hierdoor wordt een completer beeld vergaard van de onderzoeklocatie.

4. Resultaten

4.1 Gierzwaluw

Tijdens de onderzoeken is een groep van maximaal 30 foeragerende gierzwaluwen waargenomen. Deze vlogen over woonwijken hoog over het plangebied. Gierzwaluwen toonden geen interesse in de bebouwing. In of nabij het plangebied zijn geen nestlocaties van gierzwaluwen waargenomen.

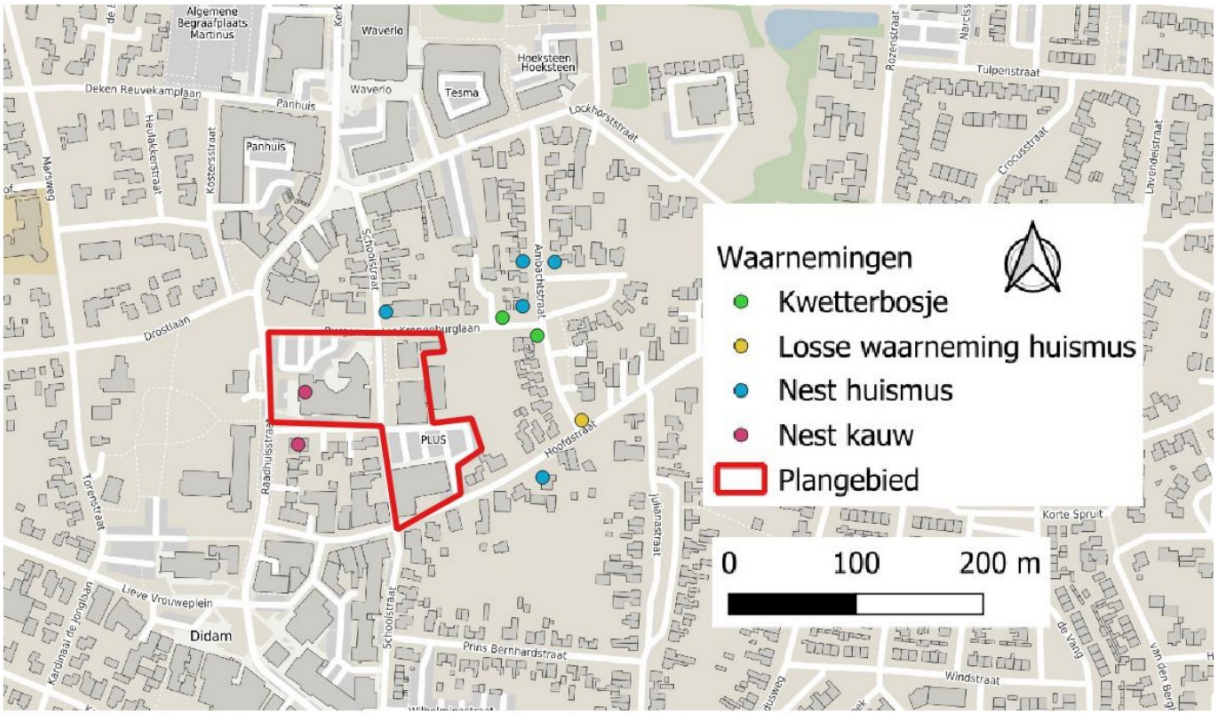

Vlieggebied gierzwaluwen
Clusters in plangebied

Afbeelding 4. Visualisatie vlieggebied en vliegrichting van de gierzwaluwen.

4.2 Huismus (reeds gerapporteerd)

Bij het nader onderzoek naar de huismus zijn binnen het plangebied geen nesten van de huismus aangetroffen. In de nabije omgeving zijn enkele woningen met zingende mannetjes en twee kwetterbosjes waargenomen. Op het monumentale gedeelte van het gemeentehuis, welk behouden blijft in de plannen, zijn waarnemingen gedaan van kauwen met nestmateriaal bij de schoorsteen. Hieronder staat een overzicht van de waarnemingen en enkele foto's:

Afbeelding 5. Overzicht waarnemingen nesten broedvogels: huismus en kauw.

Afbeelding 6. Waarnemingen huismus Ambachtstraat 15 (links) en Burg. Kronenburglaan 24 (rechts).

4.3 Vleermuizen

4.3.1 Vaste rust- en verblijfplaatsen

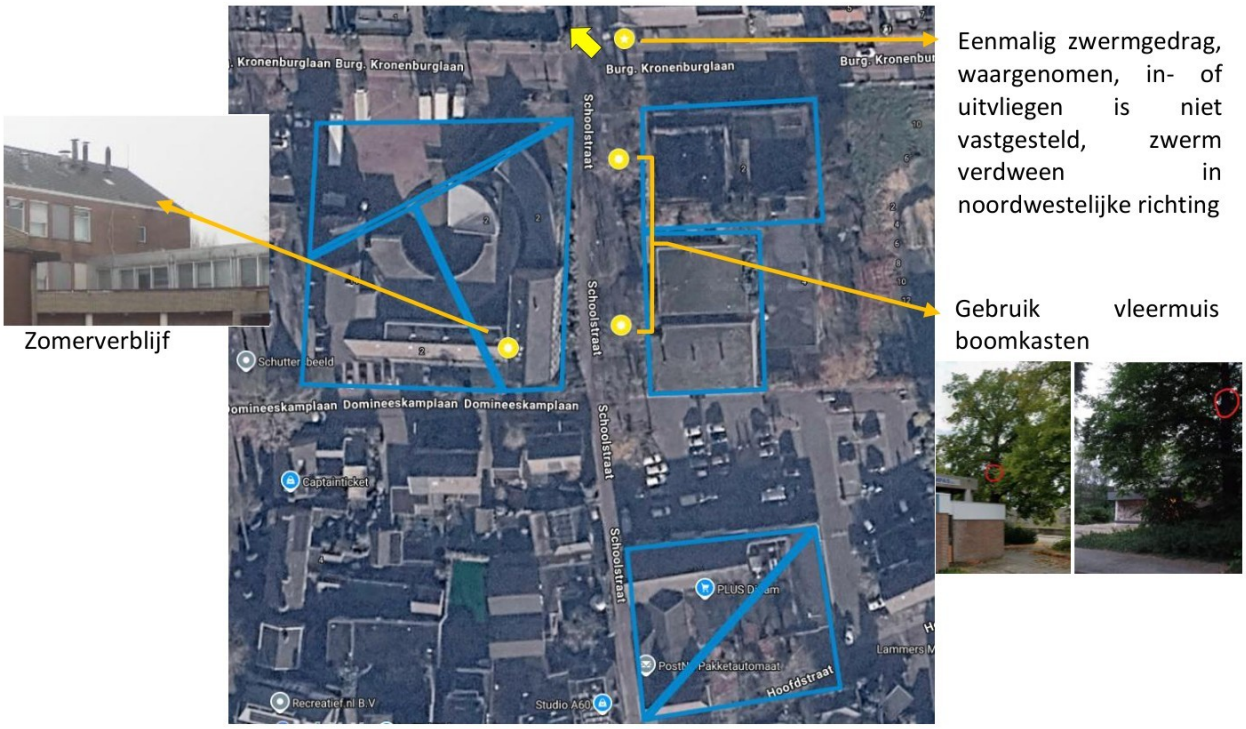
Tijdens het nader onderzoek is 1 zomerverblijf van de gewone dwergvleermuis waargenomen in het plangebied. Dit betreft het hoogbouw gedeelte van het voormalige gemeentehuis. Eén gewone dwergvleermuis maakte gebruik van de kast die is opgehangen in 2020 aan een boom ter hoogte van de voormalige bibliotheek (Schoolstraat 22). Eén gewone dwergvleermuis maakte gebruik van een platte kast ter hoogte van het voormalig postkantoor (Burgemeester Kronenburglaan 2). De locaties van invliegen staan weergegeven in afbeelding 7.

Hiernaast is bij de kruising Burg. Kronenburglaan en Schoolstraat op de ochtend van 18 juni een kleine groep van 8 gewone dwergvleermuizen aangetroffen die voor zonsopkomst hier kort aan het zwermen waren. Op 22 juni en de daarop volgende onderzoeken is nauwlettend gekeken of uitvliegers werden vastgesteld. Dit is hier niet het geval geweest. De zwermende vleermuizen zijn waargenomen in een periode dat het zeer heet was, mogelijk waren deze vleermuizen op zoek naar een nieuwe plek en werd daarom dit sociale gedrag waargenomen.

In het najaar wordt de aanwezigheid van balts territoria, paarverblijven en winterverblijven nog onderzocht en op dit moment kan daar geen uitsluitsel over worden gegeven.

Tabel 4. Resultaten onderzoek vaste rust- en verblijfplaatsen vleermuizen.

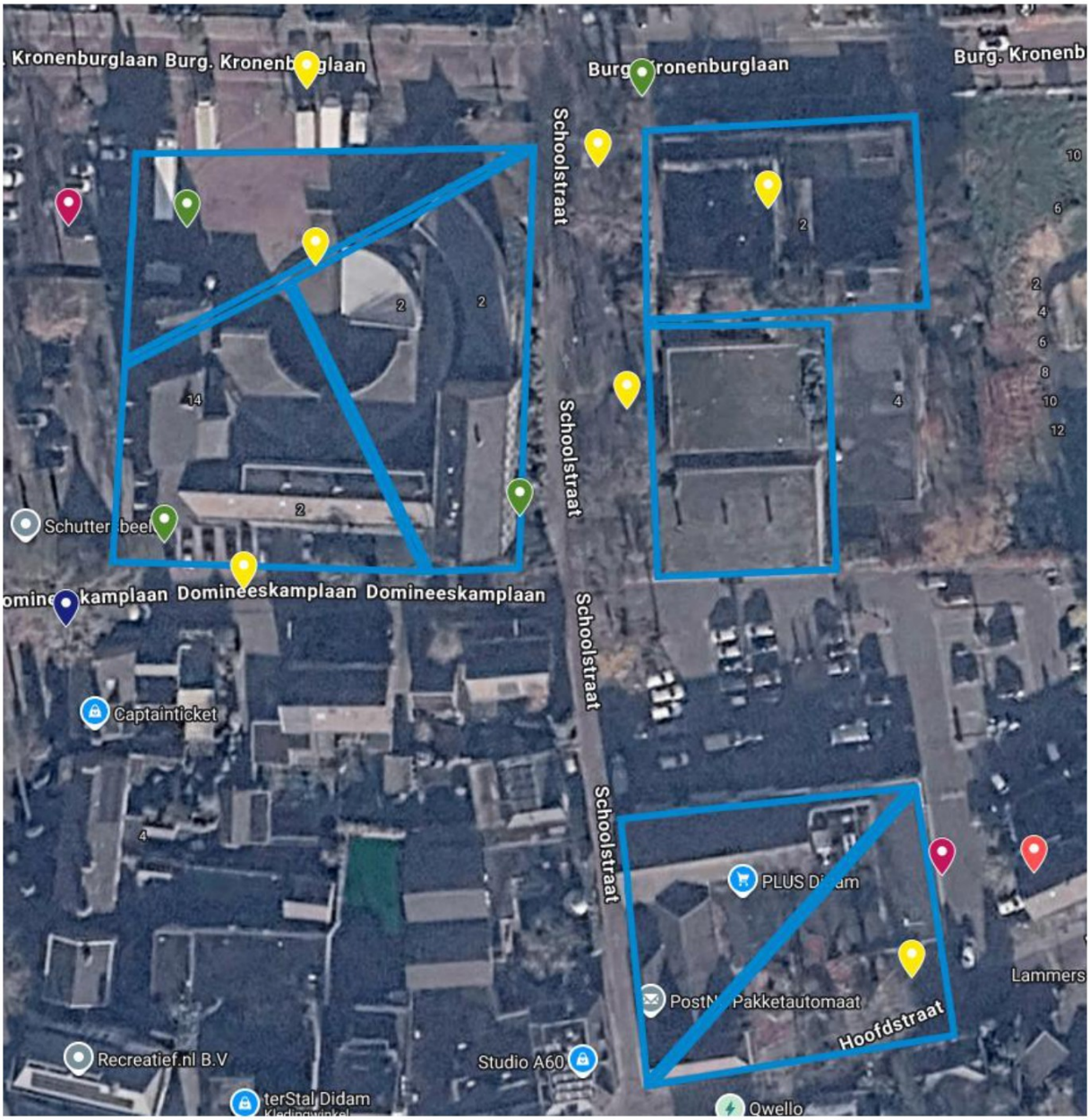
Type verblijf	Aantal verblijfplaatsen	In plangebied?	Soort	Aantal individuen	Locatie(s)
Winterverblijf	Nader te bepalen	Nader te bepalen	Nader te bepalen	Nader te bepalen	Nader te bepalen
Kraamverblijf	Afwezig	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Zwermgedrag	Geen uitvliegen en invliegen vastgesteld	Eenmalig zwermend vastgesteld op 18 juni 2026	Gewone dwergvleermuis	8	Nabij cluster 4
Zomerverblijf	1	Ja	Gewone dwergvleermuis	1	Cluster 2: Gat in boeibord
	2	Nee		1	In vleermuiskast aan boom ter hoogte van Burg. Kronenburglaan 2
				1	In vleermuiskast aan boom ter hoogte van Schoolstraat 22
Paarverblijf/ balts territorium	Nader te bepalen	Nader te bepalen	Nader te bepalen	Nader te bepalen	Nader te bepalen

Afbeelding 7. Visualisatie van de vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen in en nabij het plangebied.

4.3.2 Foeragerende vleermuizen en vliegroutes

In het plangebied zijn meerdere foeragerende vleermuizen waargenomen. Gewone dwergvleermuizen foerageren langs de Schoolstraat, Domineeskamplaan en Burg. Kronenburglaan. Een ruige dwergvleermuis werd eenmaal gehoord vanuit de richting van het Dominee Stork Park. De laatvlieger werd gezien dat deze passeerde bij de Raadhuisstraat, Burgemeester Kronenburglaan en Schoolstraat. Tot slot is een enkele opname gemaakt van een meervleermuis die de locatie passeerde in de buurt van de PLUS. Vliegroutes zijn niet vastgesteld.

- Gewone dwergvleermuis
- Laatvlieger
- Rosse vleermuis
- Ruige dwergvleermuis
- Meervleermuis

Afbeelding 8. Visualisatie van foeragerende vleermuizen in en nabij het plangebied.

4.4 Overige waarnemingen

Tijdens het nader onderzoek zijn in de omgeving waarnemingen gedaan van diverse algemene zangvogels zonder jaarrond beschermd nest en enkele algemene dagvlinders. Het betreft:

koolmees, pimpelmees, merel, roodborst, turkse tortel, houtduif, tjiftjaf, scholekster, groene specht, klein koolwitje en citroenvlinder. Hiernaast zijn ook een egel en een steenmarter aangetroffen.

4.4.1 Egel

Een egel was meerdere keren aangetroffen bij heestervakken bij de Schoolstraat. Hiernaast is de egel eenmalig waargenomen ten westen van het voormalig gemeentehuis. De egel liep rond en was vermoedelijk op zoek naar voedsel.

4.4.2 Steenmarter

Een steenmarter werd eenmaal rennend over de parkeerplaats van het voormalige gemeentehuis gezien. De steenmarter schuilde soms onder auto's en verdween weer uit het plangebied.

5. Conclusie

5.1 Gierzwaluw

In- of uitvliegende gierzwaluwen zijn niet waargenomen.

Gierzwaluwen vlogen tijdens de onderzoeken hoog over de volledige wijk en vlogen niet vlak langs de onderzochte gebouwen. De gierzwaluwen hadden geen binding met het plangebied.

Conclusie
De Omgevingswet wordt voor wat betreft de gierzwaluw niet overtreden. Een vergunning van de Omgevingswet is voor wat betreft de gierzwaluw niet noodzakelijk.

5.2 Huismus

Binnen het plangebied zijn geen nesten van de huismus en geen kwetterbosjes aangetroffen. De werkzaamheden hebben geen negatief effect op de nestplaatsen of kwetterbossen in de omgeving.

Conclusie
Voor de huismus is geen aanvulling nodig op het aantal tijdelijke kasten. De Omgevingswet wordt voor wat betreft de huismus niet overtreden. Een vergunning van de Omgevingswet is voor wat betreft de huismus niet noodzakelijk.

5.3 Vleermuizen

Zomer- en kraamverblijven
Bij het onderzoek is 1 zomerverblijf van de gewone dwergvleermuis waargenomen in de te slopen bebouwing. Daarnaast zijn twee vleermuiskasten in twee van de bomen in gebruik door een gewone dwergvleermuis als zomerverblijf. Zwermend gedrag werd 1 keer waargenomen, maar dit is nooit gekoppeld aan in- of uitvliegers.

Paarverblijven
De aanwezigheid van paarverblijven moet nog worden onderzocht in het najaar.

Massawinterverblijf
De aanwezigheid van een massawinterverblijf moet nog worden onderzocht in het najaar.

Bijzondere soorten
Eenmaal is een opname gemaakt van een passerende meervleermuis in de buurt van de PLUS supermarkt. Gewone grootoorvleermuizen zijn in tegenstelling tot het voorgaande onderzoek van Laneco op dit moment niet aangetroffen.

Foeragerende vleermuizen en vliegroutes

Verschillende vleermuizen soorten foerageren in het centrumgebied van Didam. Voor geen van de vleermuizen (gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en meervleermuis) wordt het plangebied aangemerkt als essentieel. De hoeveelheid groen elementen is beperkt en in de omgeving is meer kwalitatief hoger foerageergebied aanwezig. Vliegroutes zijn niet aangetroffen.

Conclusie

Het slopen van de gebouwen heeft tot gevolg dat op basis van het tussentijdse resultaat 1 zomerverblijf van de gewone dwergvleermuis verloren gaat. De bomen met vleermuiskasten blijven behouden. Indien deze niet aanvullend verlicht worden in de nachtelijke uren, is er geen sprake van een overtreding van de Omgevingswet.

De Omgevingswet wordt voor wat betreft vaste rust- en verblijfplaatsen overtreden. Voor deze vaste verblijfplaatsen (1 zomerverblijf) van de gewone dwergvleermuizen is reeds een vergunning aangevraagd. Op basis van de resultaten van de tussentijdse rapportage zijn aanvullende maatregelen niet benodigd.

5.4 Overige waarnemingen

5.4.1 Broedvogels waargenomen in of nabij beplanting

Verspreid in de wijk zijn vogels aangetroffen die wijdverspreid zijn en typerend voor een stedelijke en parkachtige omgeving. Dit betroffen de volgende soorten: koolmees, pimpelmees, merel, roodborst, Turkse tortel, houtduif, tjiftjaf, scholekster en groene specht. De groene specht is jaarrond beschermd bij onvoldoende alternatieven, de overige vogels zijn enkel in het broedseizoen beschermd. Nesten van de groene specht of spechtenholen zijn niet waargenomen. Mogelijk maken sommige van de broedvogels nesten in de beplanting binnen het plangebied of de daken van de bebouwing binnen het plangebied. Indien sloop van de gebouwen en verwijderen van beplanting buiten het broedseizoen zal plaatsvinden, of vooraf een controle op broedende vogels door een ecoloog wordt uitgevoerd, is er geen overtreding van de Omgevingswet.

5.4.2 Dagvlinders

Verspreid door de wijk zijn meerdere dagvlinders waargenomen, namelijk klein koolwitje en citroenvlinder. Deze dagvlinders hebben geen enkel belang bij het plangebied. Aanvullende maatregelen zijn niet noodzakelijk.

5.4.3 Kauw

Een broedend paar kauwen is waargenomen bij de schoorsteen van het monumentale deel van het gemeentehuis. Dit deel blijft behouden en de kauw heeft geen enkele hinder van de sloop die plaatsvindt buiten het broedseizoen. Hiernaast is bij de zuidoostzijde van het gemeentehuis een kauw waargenomen die hier mogelijk broedt. Indien sloop van het gemeentehuis buiten het broedseizoen zal plaatsvinden, of vooraf een controle op broedende vogels door een ecoloog wordt uitgevoerd, is geen sprake van een overtreding van de Omgevingswet.

5.4.4 Egel

De egel is vrijgesteld bij een ruimtelijke ontwikkeling van vergunningsverplichting. Voor de egel geldt wel dat invulling moet worden gegeven aan de algemene zorgplicht. Dit kan worden gedaan door vooraf te controleren op overwinterende egels wanneer struiken en bladhopen worden verwijderd tijdens de winterslaap. Door buiten de kwetsbare periode te werken zonder egels in te sluiten kunnen ze zelfstandig het plangebied verlaten. Hierdoor is geen sprake van een overtreding van de Omgevingswet.

5.4.5 Steenmarter

Verblijfplaatsen van de steenmarter zijn niet aangetroffen. Voor de steenmarter blijft genoeg leefgebied over in het centrumgebied in Didam. De steenmarter passeert alleen incidenteel het plangebied en heeft ten alle tijden de mogelijkheid zelfstandig het plangebied te verlaten. De werkzaamheden leiden niet tot een overtreding van de Omgevingswet.

6. Samenvatting tussentijdse resultaten

Tabel 5. Samenvatting van de resultaten van het nader onderzoek.

Onderzochte soort of soortgroep	Overtreding Omgevingswet	Aantal	Verdere maatregelen
Gierzwaluw	Nee	N.v.t.	N.v.t.
Huismus	Nee	N.v.t.	N.v.t.
Vleermuizen	Ja	1 zomerverblijf gewone dwergvleermuis en nader te bepalen	Vergunning Omgevingswet reeds aangevraagd Geen nachtelijke verlichting bij de aanwezige vleermuiskasten in bomen schijnen
Overige waarnemingen (koolmees, pimpelmees, merel, roodborst, turkse tortel, houtduif, tjiftjaf, scholekster, groene specht, klein koolwitje en citroenvlinder).	Mogelijk voor algemene broedvogels, indien sloop en/of verwijderen van beplanting in de broedperiode plaatsvindt.	n.v.t.	Bebouwing slopen en beplanting verwijderen buiten het broedseizoen Of vooraf controle laten uitvoeren door een ecoloog
Egel	Nee	1	Invulling geven aan algemene zorgplicht
Steenmarter	Nee	1	Invulling geven aan algemene zorgplicht

7. Algemene zorgplicht

Iedereen draagt vanuit de Omgevingswet een zorg voor zijn leefomgeving inclusief de natuur. Nadelige gevolgen moeten voorkomen worden als dit redelijkerwijs gevraagd kan worden. Ondanks de ecologische begeleiding en de getroffen maatregelen kunnen dieren aanwezig zijn binnen het plangebied vlak voor of tijdens de werkzaamheden. Alle dieren, ongeacht de beschermingsstatus, moeten de kans krijgen zich zelfstandig in veiligheid te kunnen brengen. Indien onverhoopt nog beschermde soorten in het plangebied aanwezig zijn waar op voorhand geen rekening mee is gehouden, moeten de werkzaamheden worden gestaakt en dient een passende oplossing met de betrokken ecoloog te worden gezocht.

8. Literatuur

Gebruikte protocollen

- Kennisdocument Gewone dwergvleermuis 2.0 van BIJ12;
- Kennisdocument Gewone grootoorvleermuis 1.0 van BIJ12;
- Kennisdocument Gierzwaluw 2.0 van BIJ12;
- Kennisdocument Huismus 2.1 van BIJ12;
- Kennisdocument Kleine marterachtigen 1.1 van BIJ12;
- Toelichting voor aanvraag omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit onder de Omgevingswet (Ow) voor verboden genoemd in Besluit activiteiten leefomgeving (Bal), Provincie Gelderland (27 februari 2024);
- Vleermuisprotocol 2021 geactualiseerd voor de meervleermuis, Netwerk Groene Bureaus.

Websites

- www.sovon.nl
- www.vleermuis.net
- www.vogelbescherming.nl
- www.zoogdiervereniging.nl

Voorgaand onderzoek

- Actualisatie quickscan Centrumplan Didam, 3 februari 2026, Foreest Groen Consult